

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 września 2015 r. Sąd Rejonowy w Pabianicach IV Wydział Pracy odrzucił pozew K. S. w sprawie przeciwko Państwowemu Przedsiębiorstwu (...) - Ł. w K. o zadośćuczynienie.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd zważył, że pozew podlega odrzuceniu na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. z uwagi na brak zdolności sądowej po stronie pozwanego. Państwowe Przedsiębiorstwo (...) - Ł. w K. zostało bowiem wykreślone z Krajowego Rejestru Sądowego, z uwagi na ogłoszenie upadłości w dniu 7 marca 2006 roku. Z chwilą wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego pozwany utracił zatem byt prawny i tym samym nie ma zdolności sądowej.

Z zażaleniem na powyższe orzeczenie wystąpił K. S., który wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i rozpoznanie jego sprawy.

W uzasadnieniu zażalenia za pozostający bez znaczenia uznano fakt utraty przez państwową jednostkę zdolności prawnej na skutek upadłości. Za istotny przyjęto natomiast sam fakt popełnienia czynu niedozwolonego przez pozwanego w chwili posiadania zdolności prawnej. Skarżący wskazał, iż odpowiedzialność za błędy popełnione przez instytucje państwowe ponosi Skarb Państwa. Nie ma zatem żadnych przeszkód do orzeczenia o dochodzonych przez niego roszczeniach.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. sąd odrzuci pozew, jeżeli jedna ze stron nie ma zdolności sądowej albo jeżeli powód nie ma zdolności procesowej, a nie działa za niego przedstawiciel ustawowy albo jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie. Oznacza to, że odrzucenie pozwu z przyczyny braku zdolności sądowej następuje zawsze, kiedy jej brak występuje po stronie powoda albo pozwanego, bądź jednocześnie po obu stronach. W przypadku osoby prawnej z brakiem tej zdolności mamy do czynienia w razie jej formalnej likwidacji.

Podkreślić należy, iż zdolność sądowa jest bezwzględną przesłanką procesową. Jej brak stanowi przeszkodę procesową, którą sąd bierze pod uwagę z urzędu w każdym stanie sprawy (art. 202 k.p.c.). Atrybutem zdolności sądowej jest przymiot (istniejącej osoby fizycznej czy jednostki organizacyjnej) pozwalający na możliwość przeprowadzenia z jej udziałem ważnego postępowania sądowego. Rzeczywisty brak podmiotu, z udziałem którego postępowanie mogłoby się toczyć, to w istocie pierwotny (i nieusuwalny) brak zdolności sądowej. W tym wypadku art. 70 k.p.c. nie ma zastosowania, a pozew podlega odrzuceniu - na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 stycznia 2013 r. III APz 10/12, L. nr (...)).

Nie jest zatem możliwe prowadzenie postępowania przeciwko podmiotowi niemającemu zdolności sądowej. Celem przeprowadzenia procesu cywilnego, także tego z zakresu prawa pracy jest bowiem wyegzekwowanie roszczeń. Powyższe nie jest zaś możliwe, gdy podmiot ewentualnie obligowany do ich spełnienia nie istnieje.

Odnosząc się natomiast bezpośrednio do twierdzeń skarżącego zaznaczyć należy, że w rozumieniu cytowanego na wstępie przepisu stroną pozwaną jest podmiot określony (wskazany) przez powoda w pozwie (art. 126 § 1 pkt 1 w związku z art. 187 § 1 k.p.c.), a nie podmiot, który powinien być pozwany tj. legitymowany biernie. Pozew podlega odrzuceniu właśnie dlatego, że podmiot pozwany nie ma zdolności sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2012 r. I PZ 13/12, LEX nr 1675329). W niniejszej sprawie skarżący jako stroną pozwaną wskazał Państwowe Przedsiębiorstwo (...) - Ł. w K.. W konsekwencji tego wskazania przymiot strony postępowania w

znaczeniu procesowym przysługiwał więc pozwanemu Przedsiębiorstwu, a nie Skarbowi Państwa. Ponieważ podmiot ten utracił byt prawny przed wniesieniem pozwu i dlatego nie posiada zdolności sądowej, to na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. zasadnie wydane zostało postanowienie o odrzuceniu pozwu.

Niezależnie jednak od powyższego wskazać również należy, że wbrew twierdzeniom skarżącego Skarb Państwa zgodnie z art. 40 § 1 k.c., nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania państwowych osób prawnych, zaś państwowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania Skarbu Państwa. W ugruntowanym orzecznictwie wskazuje się również na brak podstaw do odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa za zobowiązania zlikwidowanego przedsiębiorstwa państwowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2011 r., w sprawie I CSK 259/10, opubl. w LEX nr 785270; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 lutego 2013 r. I ACa 1312/12, LEX nr 1312010). Nie może być bowiem mowy o nieodpłatnym przejęciu w rozumieniu art. 40 § 2 k.c. w sytuacji określonej w art. 49 ust. 1 u.p.p., tj. przejęcia - nawet nieodpłatnego - z dniem likwidacji lub upadłości przedsiębiorstwa państwowego mienia tego przedsiębiorstwa pozostałego po likwidacji lub upadłości przez Skarb Państwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 lutego 2013 r. I ACa 742/12, LEX nr 1314885). Tym samym nie sposób wywodzić, iż Skarb Państwa posiada w niniejszej sprawie legitymację procesową bierną.

Z powyższych względów i na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy w Łodzi orzekł, jak na wstępie.

Przewodniczący: Sędziowie:

Z/ Odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi.

informacje o jednostce